

WBO/Weidevogelwerkgroep Binnenveld Oost

Jaaroverzicht 2025

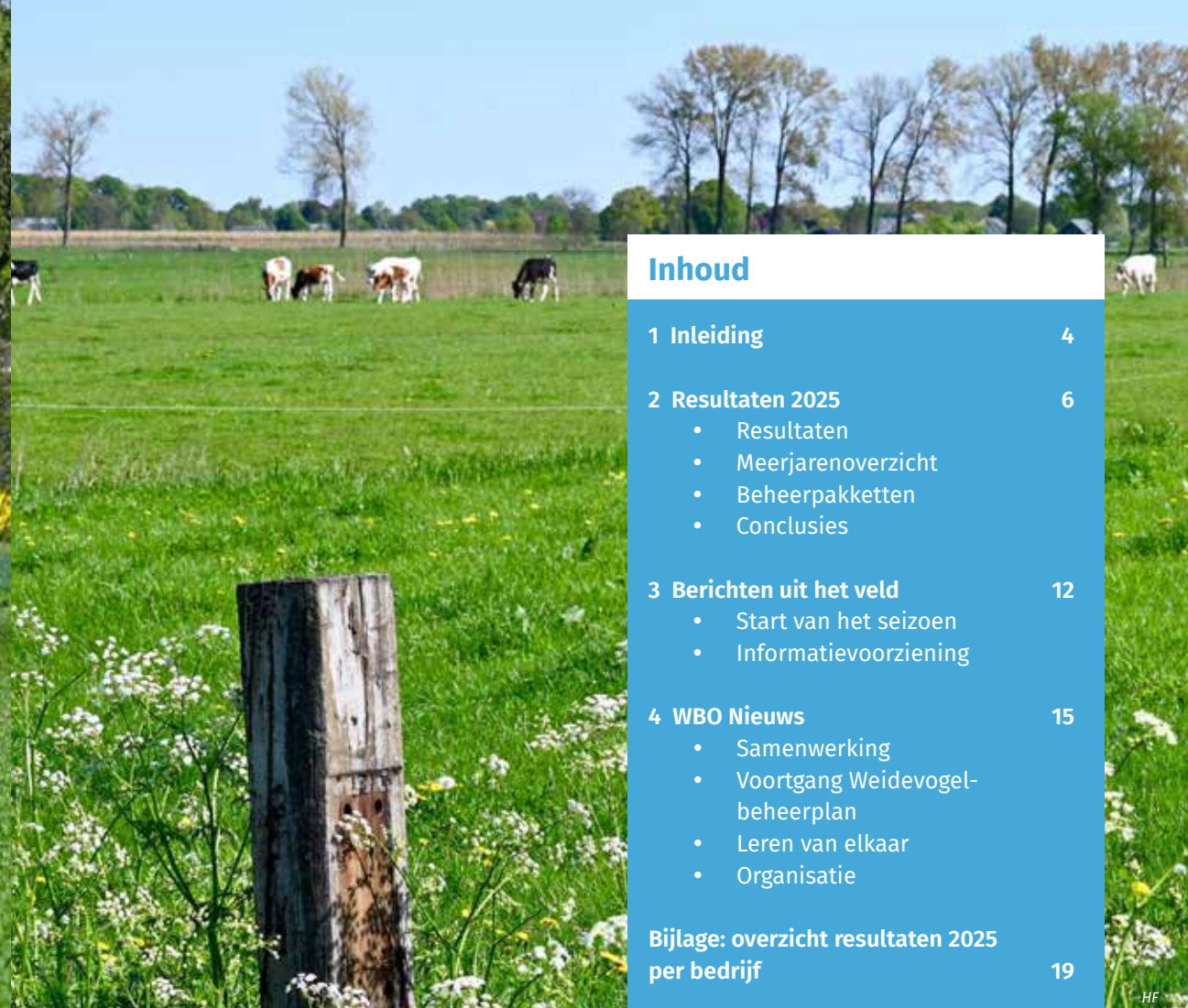
- ▶ Resultaten
- ▶ Berichten uit het veld
- ▶ Interviews met:
Harm Roseboom
Elbert en Nicole
Heemsbergen
- ▶ WBO nieuws

2025 in Vogelvlucht

- Aantal nesten 369: kievit 330, grutto 13, tureluur 16, scholekster 2, wulp 8
- Aantal nesten uit 218, aantal nesten niet uit 144, aantal nesten onbekend 7
- Belangrijkste oorzaken nesten niet uit: predatie, werkzaamheden, verlaten
- 30 boeren met nesten
- 18 vrijwilligers actief
- Aantal beheercontracten voor weidevogels: 3
- 1e kievitseizoen WBO gebied: 15 maart

Inhoud

1 Inleiding	4
2 Resultaten 2025	6
• Resultaten • Meerjarenoverzicht • Beheerpakketten • Conclusies	
3 Berichten uit het veld	12
• Start van het seizoen • Informatievoorziening	
4 WBO Nieuws	15
• Samenwerking • Voortgang Weidevogel-beheerplan • Leren van elkaar • Organisatie	
Bijlage: overzicht resultaten 2025 per bedrijf	19

Mooie koolzaadvelden dit jaar bij de Plassteeg

Foto cover: Scholekster

Binnenveld bij de Rijnsteeg

Sponsors WBO

Colofon

Samenstelling: Rik Nagtegaal
Christ Elsten
Henk Folkerts

Vormgeving: DsignKamer, Amersfoort

Foto's: Rik Nagtegaal (RN)
Henk Folkerts (HF)
Christ Elsten (CE)
Jaap Gijsbertsen (JG)
Harm Roseboom (HR)
Bram Koudijs (BK)
Dirk Liefink (DL)

Contact

WBO
Christ Elsten
Breehoven 53
6721 SP Bennekom
06 15170001
christelsten@planet.nl
www.onsbinnenveld.nl

Sponsors

ANV Het Binnenveld
Melkveehouder David van Laar
Bakkerij Ten Veen
Loonbedrijf VOF Van Haren
Loonbedrijf Jan Rauw & Zn. BV
Wageningen UR/Unifarm

Financiers

Gemeente Wageningen
Gemeente Ede

1 Inleiding

Het weidevogelseizoen 2025 is uitstekend verlopen. Er werden 369 nesten gevonden en gemarkeerd. De meeste van de kievit: 330. Vrijwel hetzelfde aantal als afgelopen jaren. Overige nesten: scholekster 2, grutto 13, tureluur 16 en wulp 8. Met name grutto, tureluur en wulp deden het uitstekend met 37 nesten. Bijna twee keer zoveel als in de afgelopen jaren toen dat aantal op ongeveer 20 lag. Een geweldig resultaat! En een duidelijk bewijs dat er in het Binnenveld ook op boerenland bestaansrecht is voor deze drie weidevogels. Er zijn drie factoren die zeker bijgedragen hebben aan deze stijging. De extra inspanning van veehouders, loonwerkers en vrijwilligers, zoals toepassing van botanische randen, gericht inzetten van een drone voor de opsporing van de nesten, optimale nestbescherming bij veldwerkzaamheden en het inzetten van een vossenraster. Wat ook meegespeeld heeft waren de goede weersomstandigheden in het voorjaar. Tot slot (en dat speelt al langer) de nabijheid van natuurgebied de Binnenveldse Hooilanden. Weidevogels van het boerenland vinden hier voedsel, rust en veiligheid. Omgekeerd komt ook voor dat weidevogels die broeden in de Binnenveldse Hooilanden foerageren op het boerenland. Het is een wisselwerking, 'boerenland' en 'natuurland' versterken elkaar. Het resultaat: een grotere en daardoor sterkere populatie aan weidevogels in het Binnenveld. Om dat te behouden en verder te ontwikkelen zijn twee dingen nodig. Afstemming ten aanzien van beheer natuurland (waterpeil, vegetatie, maaibeleid) en boerenland (waterbeheer, bedrijfsvoering) en het in balans brengen en houden van de predatie, zowel van land- als luchtpredatoren.

In de vier voorgaande jaaroverzichten stelden we in de rubriek 'even voorstellen' steeds één van onze 'big five' weidevogels aan u voor. Na de kievit, wulp, tureluur en grutto in dit Jaaroverzicht daarom een kennismaking met de laatste in de rij: de scholekster. Die heeft het moeilijk in het Binnenveld. Een beetje aandacht voor deze mooie vogel is dan ook op zijn plaats. Verder vindt u in dit Jaaroverzicht interviews met WBO vrijwilliger van het eerste uur Harm Roseboom en met Elbert en Nicole Heemsbergen die een veehouderijbedrijf hebben aan de Rijnsteeg.

Ervaring opdoen met de drone aan de Kooiweg

En was 2024 vooral een nat jaar, in 2025 was het voorjaar vooral droog en zonnig met soms koude nachten. Hierdoor konden boeren vroeg het land op voor het bewerken en bemesten ervan, terwijl op hetzelfde moment ook de weidevogels met hun eerste legsel begonnen. Doordat dit samenviel was veel flexibiliteit, kunst en vliegwerk nodig van zowel de boeren als de vrijwilligers.

Naast het veldwerk hebben we dit seizoen extra aandacht besteed aan informatie-

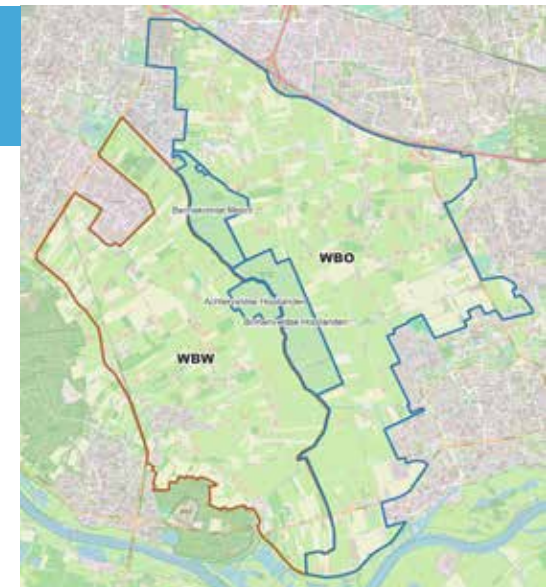
voorziening tijdens het seizoen en aan de uitwisseling van kennis en ervaringen. Ook hebben we bijgedragen aan de beleidsontwikkeling voor het Binnenveld, samengewerkt met diverse organisaties en activiteiten afgestemd met onze collega's van de Weidevogelbeschermingsgroep Binnenveld-West (WBW).

WBO richt zich op de bescherming van akker- en weidevogels op boerenland. Ons werkgebied bevindt zich in het Binnenveld aan de oostkant van de Grift en maakt deel uit van de gemeenten Wageningen, Ede en een klein stukje Veenendaal. Van de 2600 ha wordt ca. 1.000 ha daadwerkelijk bezocht, beschermd en beheerd. Doel: het samen met de boeren op peil houden en waar mogelijk laten toenemen van de akker- en weidevogelstand. We focussen hierbij op de big five: kievit, grutto, tureluur, wulp en scholekster.

Werkgebied WBO en WBW met in het midden de Binnenveldse Hooilanden (Bron WBO)

Ons werkgebied grenst aan natuurgebied de Binnenveldse Hooilanden (incl. Bennekomse Meent) en het gebied ten westen van de Grift waar onze collega's van WBW actief zijn.

Het mooie van weidevogelbescherming is dat het ieder jaar weer anders is. Dat maakt het spannend en leerzaam tegelijk. Het betekent ook kunnen omgaan met successen en tegenslagen. Wat betreft 2025 kijken we terug op een bijzonder geslaagd jaar. De resultaten treft u aan in het volgende hoofdstuk.

Blij zijn we ook met de gesprekken die we (door middel van veldbezoeken) hebben gevoerd met vertegenwoordigers van de gemeente Ede en gemeente Wageningen en met enkele beheerders van natuurgebied de Binnenveldse Hooilanden. Kennismaking en kennisdeling zijn een belangrijke eerste stap om tot samenwerking te komen. En zonder samenwerking en inzet lukt het niet.

Daarom ook dit jaar weer heel veel dank aan alle boeren, loonwerkers, vrijwilligers, gemeenten, ANV, sponsors, BoerenNatuur en alle andere betrokkenen voor het enthousiasme, de inzet en de medewerking het afgelopen jaar. Veel lees- en kijkplezier met dit Jaaroverzicht 2025 gewenst!

WBO, december 2025

2 Resultaten

De werkzaamheden van WBO richten zich op twee hoofdthema's: het vinden en beschermen van nesten en het stimuleren van kuikenland. Het vinden van nesten is belangrijk, zodat boeren hier bij hun werkzaamheden rekening mee kunnen houden. Op basis van deze aantallen nesten krijgen boeren ook een vergoeding van de betreffende gemeente. Daarnaast houden we met nesttellingen een vinger aan de pols als het gaat om de populatieontwikkeling van weidevogels in het werkgebied en houden we zicht op de oorzaken van nestverlies.

Links: Kievit kuiken

Rechts: Jonge grutto's op komst

2.1 WBO resultaten 2025

In 2025 zijn er in totaal 369 nesten gevonden (2024: 363). Ook dit jaar had de kievit de meeste nesten 330 (2024: 342) gevolgd door tureluur met 16 (in 2024: 12), grutto 13 (in 2024: 3), wulp 8 (in 2024: 2) en scholekster met 2 (in 2024: 4). Ten opzichte van vorig jaar is het aantal kievit-snesten vrijwel gelijk gebleven en bij de wulp, tureluur en grutto flink gestegen. Een mooi resultaat! En een bewijs dat door gerichte inspanning van boeren, loonwerkers en vrijwilligers er ook op boerenland in het Binnenveld ruimte is voor de wulp, grutto en tureluur. Gemiddeld kwam er iets meer dan 60% van de bekende legsels uit. Iets beter dan vorig jaar, maar toch nog aan de lage kant, omdat je voor het in stand houden van de soort liefst meer dan 70% hebt. Predatie is met 69% nog steeds de belangrijkste verliesoorzaak. Slechts 9% ging verloren door landbouwwerkzaamheden.

	Totaal	Bekend*	Uit	Niet uit	% Uit
Kievit	330	327	198	129	61
Grutto	13	11	6	5	55
Tureluur	16	15	9	6	60
Scholekster	2	2	1	1	50
Wulp	8	7	4	3	57
Totaal	369	362	218	144	60
% van bekend resultaat			60	40	

Overzicht aantal gevonden nesten WBO in 2025

Bron: Boerenlandvogelmonitor

* Soms worden nesten gevonden en gemarkeerd, maar zijn later verdwenen of kunnen niet teruggevonden worden. In 2025 waren dit er 7. Dan kan ook niet worden vastgesteld of ze uit waren of niet. Om uitgangpercentages te bepalen gaan we dan ook uit van het aantal bekende nesten, in dit geval 362.

	Totaal	Predatie	Werkzaamheden	Verlaten	Overig	Onbekend
Kievit	129	89	10	13	0	17
Grutto	5	4	1	0	0	0
Tureluur	6	4	2	0	0	0
Scholekster	1	0	0	0	0	1
Wulp	3	2	0	1	0	0
Totaal	144	99	13	14	0	18
% van bekend resultaat		69	9	10	0	12

Oorzaken van niet uitgekomen nesten

Bron: Boerenlandvogelmonitor

In het zoekgebied van de WBO is een aantal gebieden/ percelen aan te wijzen waar een hoge dichtheid van kievit-snesten wordt aangetroffen. Van deze zogenaamde hotspots bevinden zich er twee in het noorden (bij de Wolfsdijk en de Zuiderkade), twee in het midden (bij de Eemweg en de Werftweg) en twee in het oosten (Bornsesteeg en Dijkgraaf) op de proefvelden van de WUR. Kievit-nestelen zowel op gras- als maispercelen, met een lichte voorkeur voor maispercelen. Afname van maispercelen heeft direct een negatieve invloed op het aantal kievit.

De grutto's, tureluurs en wulpen zitten vooral in het zuiden en westen van het WBO gebied. De wulp vooral langs Slagsteeg en Veensteeg en de grutto en tureluur met name in de hoek Kooiweg, Eemweg en Werftweg. Grutto en tureluur kiezen als nestplek vaak de percelen waar de hotspots van de kievit-snesten liggen. De scholekster blijft het lastig hebben in het WBO gebied. Daarbij moet wel worden opgemerkt dat er ook een aantal scholeksters broeden op daken in de omgeving en foerageren op het boerenland. Deze nesten nemen we niet mee in de telling.

Bron: Boerenlandvogelmonitor

In onderstaande tabel zijn naast de resultaten van WBO, ook die van onze collega's van WBW weergegeven (beide gevonden nesten) en van de natuurgebieden de Binnenveldse Hooilanden en de Achterbergse Hooilanden. Hier wordt niet gezocht. Het betreft territoria tellingen.

	WBO (Gevonden nesten)	WBW (Gevonden nesten)	Binnenveldse Hooilanden (Territoria tellingen)	Achterbergse Hooilanden (Territoria tellingen)
Kievit	330	135	23	24
Grutto	13	4	14	7
Tureluur	16	4	9	7
Scholekster	2	2	1	0
Wulp	8	4	3	2

Harm Roseboom

Vrijwilliger, gids, verdienstelijk fotograaf, hob-
byschilder en onderwijsassistent. Harm is/was
het allemaal. Met als rode draad: de natuur en
weidevogels. Harm is al vanaf het begin van
WBO, meer dan 25 jaar geleden, actief als vrij-
williger. Hoogste tijd voor een gesprek.

Jong geleerd

Harm is geboren op een boerderij in het Bin-
nenveld aan de Maanderbroekweg. Van kinds
af aan was hij al veel in het veld om kievitse-
ren te zoeken. Op zijn twaalfde verhuisde hij
naar Ede en woont nu op loopafstand van het
bos. Op zijn veertiende vond hij het 1e ei van
de gemeente Ede, dat vervolgens werd aange-
boden aan de burgemeester. Het eitje bracht 10
gulden op. Harm kijkt er met plezier op terug.

Werk

Na zijn schooltijd volgden banen als huis-
schilder, conciërge en de laatste 25 jaar (tot
2022) onderwijsassistent Handvaardigheid aan
de Christelijke Hogeschool Ede. Harm: "Dat
was een mooie tijd. Ik kon creatief bezig zijn,
had veel vrijheid en vond de omgang met de
leerlingen leerzaam en leuk. Daar heb ik ook
geleerd dat een goede voorbereiding van je
activiteiten en zorgen dat je je spullen klaar

Werk van Harm

hebt liggen voor je begint, erg belangrijk zijn.
Dat geldt ook voor mijn WBO-vrijwilligerswerk,
voor mijn werk als Natuurgids bij het Na-
tuurcentrum en voor de schilderijen en foto's
die ik maak".

Passie delen

Harm begon als vrijwilliger in deelgebied
Noord. En is nu alweer 28 jaar actief in deelge-
bied West bij o.a. veehouder Jan van Ginkel. De
laatste jaren samen met Rik Nagtegaal. Wat is
belangrijk in de samenwerking tussen vrijwilli-
ger en boer? Harm: "Het is belangrijk dat je je

*"Als je het goed wilt doen
is het hard werken"*

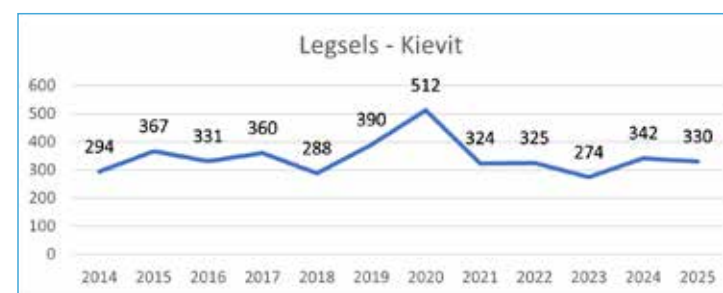
realiseert dat je altijd te gast bent bij de boer.
Die moet ook zijn brood verdienen met het be-
drijf. Daarnaast moet je flexibel zijn: helpen als
er veldwerkzaamheden moeten gebeuren, er
zijn als het nodig is en elkaar tijdig informeren.
Dat laatste moet natuurlijk van twee kanten ko-
men. Als je zo werkt ontwikkel je door de jaren
heen een steeds sterkere relatie, kun je je pas-
sie delen en groeit het wederzijds vertrouwen
en respect. Dat geeft een geweldige voldoening
voor zowel vrijwilliger als veehouder.

Vertellen

Naast zijn werk als vrijwilliger organiseert
Harm ook regelmatig excursies voor school-
klassen in zijn werkgebied. Harm: "Kinderen en
jongeren weten vaak niet hoe het toegaat in de
veehouderij en de weidevogelbescherming. Ik
vind het mooi om die kennis te delen en over
te dragen. Scholieren reageren daar altijd en-
thousiast op".
Het is duidelijk. Harm is met veel plezier actief
voor de natuur en de weidevogels en sluit zelf
het interview af met de woorden: "Ik word ge-
lukkig van de natuur en de weidevogels". Mooi!

2.2 Meerjarenoverzicht WBO

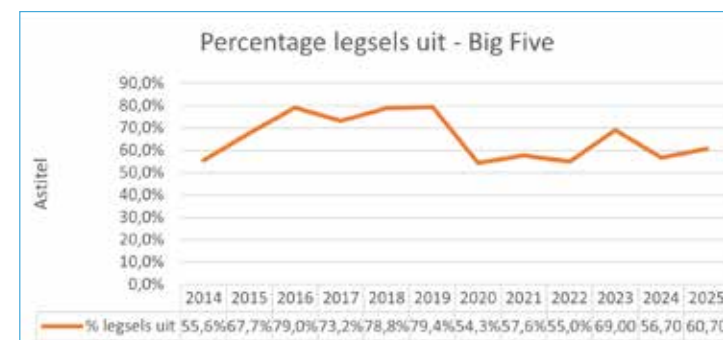
Het aantal legsels van de kievit schommelde tussen 2013 en 2025 tus-
sen ca. 300 en 360. De jaren 2019 en 2020 waren topjaren. Ook voor de
wulp, grutto en tureluur. Daarna zijn de aantallen lager. Dat komt om-
dat na 2020 niet meer wordt gezocht in de Binnenveldse Hooilanden,
waar alleen nog territoria tellingen worden uitgevoerd. Het WBO areaal
is dus na 2020 kleiner geworden. Desondanks zitten we redelijk op
dezelfde aantallen van voor 2020. Dat komt door de focus op de hot-
spots en het afsluiten van weidevogel beheercontracten door enkele
melkveehouders. We hopen deze trend de komende jaren te kunnen
vasthouden. Het aantal nesten van grutto, tureluur, wulp en scholek-
ster bedroeg dit jaar 39 en lag daarmee behoorlijk hoger dan het ge-
middelde (ca. 22) van de afgelopen vier jaar.

Het aantal nesten van de
kievit schommelt al jaren
tussen de ca 300 en 360.

Het aantal nesten van grutto,
tureluur, wulp en scholekster
lag in 2025 fors hoger dan
afgelopen jaren. Een mooi
resultaat!

Het uitkomstpercentage
schommelt al jaren tussen de
50% en 80% maar is de laatste
jaren aan de lage kant.

Bron: Boerenlandvogelmonitor

Koeien en kieviten gaan prima samen

2.3 Beheerpakketten

Voor extra bescherming van legsels en vooral ook om kuikens een goede kans te geven op te groeien en groot te worden kunnen boeren zogenaamde beheerpakketten afsluiten. Bijvoorbeeld (al dan niet in combinatie): vroeg onderwerken vanggewas, akkerranden (kruidenrijk, 6 meter breed), plas dras, uitstellen bewerken mais- en/of grasland, rustperiodes toepassen, toepassen ruige mest, botanische randen van 2 meter breed langs de sloot etc. Boeren kunnen hiervoor met BoerenNatuur Veluwe beheerpakketten voor weidevogels afsluiten. In 2025 is dat door drie boeren gedaan. Die ontvangen een vergoeding voor het juist wel of juist niet uitvoeren van landwerkzaamheden. Nu is dat een onkostenvergoeding. De wens is dat er in de komende jaren meer geld voor het ANLb beschikbaar komt. Hiermee kan dan meer beheer worden uitgezet en mogelijk ook een betere vergoeding voor de agrariër.

2.4 Conclusies

De WBO resultaten in 2025 kunnen als volgt worden samengevat:

- Het totale aantal gevonden nesten was met 369 iets hoger dan voorgaande jaren.
- Het aantal kievitsnesten was met 330 vrijwel hetzelfde, maar het aantal nesten van grutto, tureluur, wulp en scholekster was met 39 bijna twee keer zoveel als in voorgaande jaren. Een prachtig resultaat!
- Met een aantal uitgekomen nesten van 218 bedroeg het uitkomstpercentage 60%. Iets hoger dan vorig jaar. Maar nog steeds te laag.
- Verreweg de belangrijkste oorzaak van het niet uitkomen van nesten is predatie. In 2025 gingen hierdoor 99 nesten verloren. Dat is bijna 70% van de totale verliesoorzaken. De overige 30% betreft vooral werkzaamheden en het verlaten van nesten door de weidevogels, bijv. door weersomstandigheden of verstoring.
- Inzetten van technologie wordt steeds belangrijker bij weidevogelbescherming. In 2025 hebben we ervaring opgedaan met het beperkt en gericht inzetten van drones voor het tijdig opsporen van tureluur, wulp en grutto nesten. Ook hebben we weer een vossenraster ingezet op één van de percelen met een hoge dichtheid van kievitsnesten. Beide hebben bijgedragen aan de goede resultaten.

Even voorstellen:

De scholekster

De scholekster is een forse, zwart-witte steltloper van ongeveer 40 tot 45 cm met een rode snavel. Vroeger kwam hij vooral voor aan de kust, de wadden, kwelders en schorren. Tegenwoordig ook op gras- en bouwland. Het voedsel bestaat uit wormen, slakken, kreeftachtigen, mosselen en kokkels. Het nest van de scholekster is eenvoudig. Een klein kuiltje spaarzaam bekleed met wat schelpjes, steentjes of stro. De scholekster legt één broedsel van 3 tot 4 eieren per jaar en broedt van half april tot eind juni. De broedduur bedraagt 24 tot 27 dagen. De jongen zijn nestvlinders en vliegvlug na 32 tot 35 dagen.

Het nest van de scholekster is eenvoudig

De scholekster is flexibel en inventief. Van de 30.000 tot 37.000 paar scholeksters in Nederland broedt inmiddels ca. 20% in stedelijk gebied. Bijvoorbeeld op (grind)daken van gebouwen. Daarmee is de scholekster behalve een kust- en boerenlandvogel ook (steeds meer) een stadsvoegel. Daken zijn vaak veilig voor nestpredatoren waar andere vogels wel mee te

maken hebben. Daarnaast zijn scholeksters de enige weidevogels die hun jongen voeden nadat deze uit het ei zijn gekomen en hoeven de kuikens dus niet persé op de grond te foerageren.

Sinds 1985 nemen de aantallen scholeksters sterk af. Ze brengen in het broedseizoen onvolgende jongen groot door intensief gebruikt boerenland en predatie. En in de winter hebben ze te maken met voedselgebrek door overbevissing van mosselbanken en het verdwijnen of ongeschikt worden van droogvallende platen. Daarom hebben Sovon en de Vogelbescherming in 2023 de scholekster uitgeroepen tot 'vogel van het jaar'. Tal van activiteiten zijn en worden uitgevoerd om het tij te keren. Zie de websites van beide organisaties voor meer informatie.

In het Binnenveld komen weinig scholeksters voor. In ons WBO gebied ca. 2 tot 3 paartjes per jaar en in de Natuurgebieden en het WBW gebied ongeveer hetzelfde aantal. Daarnaast broeden enkele scholeksters op daken in de omgeving onder andere in Ede, Veenendaal en Wageningen.

[Bronnen: Zakgids Vogels van Nederland en België, www.sovon.nl en www.vogelbescherming.nl

Sponsoren WBO

Kievit in ochtendstemming

Op 15 maart werd het eerste kievitsei van de gemeente Ede gevonden door Bram Koudijs op een perceel van Boon aan de Wolfsdijk. Op 16 maart vond Harry Rijken het eerste ei van de gemeente Wageningen op een perceel van David van Laar aan de Veensteeg. Het eerste kievitsei van Nederland werd gevonden op 7 maart door Geurt Elemans in Ravenstein. Maurice Koudijs vond op 8 maart het eerste ei van Gelderland. In onderstaande tabel zijn de eerste gevonden nesten voor het WBO-gebied weergegeven.

	2025	2024	2023	2022	2021
Kievit	15 maart	8 maart	13 maart	14 maart	13 maart
Wulp	28 maart	26 april	24 maart	21 maart	28 maart
Tureluur	18 april	7 april	2 april	12 april	08 april
Scholekster	5 mei	8 mei	25 april	02 juni	30 april
Grutto	24 april	6 mei	5 april	22 april	10 mei

Vinddata 1e nesten WBO-gebied

Linker foto: v.l.n.r. Bram Koudijs, wethouder Van der Schans en mevrouw Boon

Rechter foto: v.l.n.r.: Henk van Paassen, Marinus van Laar, Harry Rijken en wethouder Erik-Jan Bijleveld

3.2 Informatievoorziening

Als WBO hechten we veel waarde aan het jaarlijks schrijven van een Jaaroverzicht en aan onze website. Maar ook tijdens het seizoen proberen we zichtbaar te zijn en te vertellen over ons werk aan de bezoekers en bewoners van het Binnenveld. Hierbij enkele voorbeelden daarvan.

Informatieborden

Stichting Leefbaarheid de Kraats en Nergena is bezig zijn houten informatieborden te vervangen door stalen constructies. De WBO mocht twee van deze infoborden overnemen voor informatie over weidevogelbeheer. Zij staan aan de Viermorgenweg en aan de Lange steeg.

Banners

We willen graag de wandelaars uit Noordwest maar ook alle andere wandelaars aan het begin van het broedseizoen verwelkomen in het Binnenveld. En daarvoor mogen we verschillende banners ophangen aan de toegangshekken van de percelen van de WUR.

Stand op Oogstdag

Op zaterdag 16 augustus stonden we samen met de ANV in een stand op de Oogstmarkt aan de Kraatsweg in het Binnenveld. Er was veel belangstelling. Ook veel jongeren die een poster wilden om in hun kamer op te hangen.

Sponsors WBO

Elbert en Nicole Heemsbergen

Het is een rustige, bewolkte oktobermiddag als we om half twee aankomen voor ons gesprek met Elbert en Nicole Heemsbergen. Nicole staat ons al op te wachten in de deuropening en eenmaal binnen vertelt ze het een en ander over het gezin en het bedrijf. Elbert schuift wat later aan. De voerwagen was stuk. Op een boerderij gebeuren nu eenmaal altijd onvoorziene dingen. Elbert en Nicole hebben een melkveebedrijf met ca. 60 tot 70 melkkoeien, wat geiten en schapen (Texelaar en Zwartbles). Zoon Gerben werkt mee op het bedrijf. De meeste grond ligt rondom het bedrijf. Meest gras en een beetje mais.

Weidevogels

De familie Heemsbergen doet al jaren aan weidevogelbescherming. Als er nesten liggen maaien ze daaromheen en laten stroken gras staan. Wat vinden jullie mooi aan weidevogels? Elbert: "We genieten eigenlijk al ons hele leven van weidevogels. Ze horen er gewoon bij, maar houden je soms ook voor de gek wanneer je op zoek bent naar hun nesten. De kunst is om ze steeds beter

HF

HF

te begrijpen". Nicole: "Ik geniet er altijd van als ik 's ochtends bij het ophalen van de koeien de vogels boven me in de lucht zie en hoor en hoe ze communiceren met elkaar. Ook onze zoon Gerben is enthousiast over weidevogels".

*"Afstemming tussen
beheer Binnenveldse
Hooilanden en
boerenland kan beter"*

Samenwerking

De Heemsbergens zijn blij met inzet van de vrijwilligers van WBO. Onder andere voor het opsporen en markeren van nesten. Elbert: "De samenwerking is prima en dat waarderen we bijzonder, want het combineren van weidevogels met de praktijk op een melkveebedrijf is niet altijd gemakkelijk. Wat we ook leuk vinden is het WBO Jaaroverzicht dat ieder jaar verschijnt. Dat lezen we, net als ons zuivelblad, alle drie met veel plezier".

Afstemming

Zijn er nog belangrijke aandachtspunten die jullie willen meegeven? Elbert: "Een betere afstemming tussen het beheer van de Binnenveldse hooilanden en het omliggende boerenland. Nu hebben we veel last van ganzen, onkruidzaden, distels etc. En maak regelingen voor natuurbeheerpakketten eenvoudiger en financieel aantrekkelijker. Dat zou ons erg helpen". Het is intussen bijna drie uur. Tijd om afscheid te nemen. We kijken terug op een hartelijke ontvangst en een mooi gesprek!

Boven: Bedrijf Van Heemsbergen
Links: Schapen horen erbij

4 WBO Nieuws

4.1 Samenwerking

Samenwerking tussen de verschillende organisaties is de basis voor succesvol weidevogelbeheer. In het veld, maar ook aan de bestuurs- tafels, worden sinds 2021 gesprekken gevoerd in het kader van het gebiedsproces. WBO zet hierbij i.s.m. de ANV Het Binnenveld in op een robuust weidevogel beheer. Op dit moment wordt er in het Gebieds- natuurplan handen en voeten gegeven aan dit weidevogelbeheer (zie website). Ook vindt er afstemming plaats met Mooi Binnenveld over de wederzijdse visies op het gebiedsproces.

De vrijwilligers van de WBO werken sinds 1992, alweer meer dan 33 jaar, nauw samen met *boeren en loonwerkers* aan behoud en bescher- ming van weidevogels in het Binnenveld. Dit gebeurde de afgelopen ja- ren via overleg, start- en slotbijeenkomsten en keukentafelgesprekken.

Zonder samenwerking
lukt het niet

De Agrarische Natuur Vereniging Het Bin- nenveld (gestart in 2011) is een onmisbare partij in het Binnenveld. Deze heeft zich naar gemeentelijke en provinciale overheid ontwikkeld tot initiërende en coördinerende partij voor akker- en weidevogels in het Bin- nenveld.

De Weidevogelbeschermingsgroep Binnen- veld-West (WBW) is onze partner in het wes- telijk deel van het Binnenveld. De WBW zet zich in voor zowel weidevogels als erfvogels (zwaluwen en uilen). Dit jaar is de samen- werking met WBW geïntensiveerd en onder- steunen WBO en WBW elkaar bij wederzijdse gebiedsplannen.

De Wildbeheereenheid De Vallei (WBE) wordt ingeschakeld bij predatieoverlast van kraaien en vossen. De kraaienjacht is sinds 2005 vrij- gegeven, de vossenjacht sinds 2007. De goe- de inzet van de leden van de WBE heeft er- aan bijgedragen dat we de predatie hebben kunnen beperken. Weliswaar nog te hoog, maar beter dan enkele jaren geleden.

Verder onderhoudt de WBO contacten met twee van de vier WERV-gemeenten: Wagenin- gen en Ede. De wethouders van Wageningen

HF

en Ede werken graag mee aan de promotie van de weidevogelbescherming, onder andere door een persmoment/foto van de vondst van het eerste Kievitsei. Ook de legselvergoedingen en de betaling van last-minute contracten in het kader van de weidevogelbescherming in het Binnenveld worden financieel mogelijk gemaakt door de gemeentelijke bijdragen en door de ANLb-gelden (Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer).

Tenslotte mag de samenwerking met *BoerenNatuur Veluwe* niet onvermeld blijven. Onder andere op het vlak van begeleiding en het afsluiten van Beheercontracten voor weidevogels.

4.2 Voortgang Weidevogelbeheerplan

In 2020 is het adviesrapport 'Agrarisch Natuurbeheer en weidevogels in het Binnenveld' uitgekomen. In dit rapport staan maatregelen, adviezen en acties genoemd om de weidevogelstand in het Binnenveld te versterken.

De afgelopen jaren zijn we gestart met de realisatie van het plan. Zo hebben we de monitoring en rapportage aangepast, is een overzicht gemaakt van de kerngebieden ('hotspots') met veel weidevogels en zijn enkele pilot ideeën uitgewerkt.

In het verlengde hiervan hebben de gemeenten Ede en Wageningen eind 2024 besloten de realisatie van dit plan verder te ondersteunen. Als onderdeel hiervan wordt momenteel door gemeente Ede, BoerenNatuur Veluwe, ANV het Binnenveld, WBO en enkele betrokken boeren nagegaan of en hoe de weidevogelpopulatie in deelgebied Noord (zie kaartje) kan worden versterkt.

Mogelijke maatregelen die worden onderzocht: plaatsen van stuwtjes, het aanleggen van plasdras, botanisch randenbeheer, aanleggen natuurvriendelijke oevers, het renoveren van het centraal gelegen bosje (zie ook 4.3), het realiseren van een goede balans tussen gras en mais en aandacht voor het onderwerken van het vanggewas. Randvoorwaarde bij alle maatregelen: een sluitend verdienmodel voor de betrokken boeren.

In het Binnenveld is de stad nooit ver weg

4.3 Leren van elkaar

Weidevogelbescherming is niet eenvoudig en er zijn diverse organisaties bij betrokken. Samen het veld in is dan een beproefd middel om elkaar te leren kennen en samen verder te komen. Onderstaand enkele voorbeelden daarvan in 2025.

Fietstocht

Op 28 maart is een fietstocht georganiseerd door het hele werkgebied van WBO. Deelnemers waren Renee Baris (Gemeente Ede), Moniek Vesseur (gemeente Wageningen), Dirk Jan Bleijerveld (BoerenNatuur Veluwe) en Henk Folkerts en Christ Elsten van WBO. Doel: laten zien van ons werkgebied en bespreken van de mogelijkheden voor het versterken van het weidevogelbestand.

Overleg met beheerders Binnenveldse Hooilanden

Afstemmen van beheer van natuurland met weidevogelbescherming op boerenland komt de weidevogelstand ten goede. De mogelijkheden om deze afstemming te verbeteren bespraken we met de beheerders van de Coöperatie Binnenveldse Hooilanden en van Mooi Binnenveld. We hopen dat we dit overleg kunnen continueren de komende jaren.

Bezoek bosje Noord

Op 2 september hebben vertegenwoordigers van de gemeente Ede, BoerenNatuur Veluwe en WBO het bosje langs de Wolfsdijk bezocht. Doel: nagaan van de huidige situatie (begroeiing, soorten planten en dieren, natuurwaarde) en de mogelijkheden om het bosje aan te passen meer gericht op weidevogels.

Leren van elkaar

4.4 WBO Organisatie

Koers WBO

Vanaf 2021 is onze koers: Focus op kievit, grutto, wulp, tureluur, scholekster. Versterken en vernieuwen van de vrijwilligersgroep. Van gebiedsniveau naar boer- en hotspotniveau werken. Versterken van de interne samenwerking en meer inzetten op samen leren en beleven.

Kernteam

Voor de dagelijkse coördinatie van het WBO-werk is een kernteam gevormd. In 2025 bestond dit uit Christ Elsten (secretaris), Rik Nagtegaal (informatievoorziening) en Henk Folkerts (voorzitter). Het kernteam zoekt nog versterking op het gebied van promotie en PR.

Startbijeenkomst

Op 1 maart zijn we het weidevogelseizoen 2025 begonnen met een startbijeenkomst voor de vrijwilligers bij zorgboerderij de Hoge Born. Er stonden drie punten op de agenda. De mogelijkheden om de overlevingskans van kuikens te vergroten. Een aantal organisatorische zaken. En tot slot het wel en wee van de scholekster is ons werkgebied. Maar een belangrijk doel van een startbijeenkomst is natuurlijk ook het elkaar weer ontmoeten en bijpraten. Hoe gaat het met je? Ben je de winter goed doorgekomen? Kijk je uit naar het nieuwe seizoen?

Volop aandacht voor de presentatie van Roelof de Jong.

Onder: De koffie en thee staan klaar op boerderij de Hooilanden

Slotbijeenkomst

Op 11 oktober hebben we het seizoen afgesloten met een bijeenkomst bij Boerderij De Hooilanden. We hebben het seizoen geëvalueerd en de resultaten besproken. En geluisterd naar een boeiende presentatie van Roelof de Jong van WBW. Onze collega's aan de westkant van de Grift. Hij ging in op de resultaten van het afgelopen seizoen en schetste de voortdurende spanning die er bestaat tussen weidevogelbeheer en de diverse ontwikkelingen en veranderingen in het Binnenveld. Goed om die met elkaar te delen!

Vrijwilligers

In 2025 waren er 18 vrijwilligers actief bij de WBO, te weten: Bram Koudijs, Alan Koudijs, Ardy Rekers, Ceciel Linssen, Chris Bosch, Christ Elsten, Tjitze Smit, Harm Roseboom, Henk Folkerts, Henk van Paassen, Jan van Niejenhuis, Ada Bennink, Harry Rijken, Nanne Galema, Rik Nagtegaal, Dorien Beijderwellen, Dirk Liefink en Volkert de Graaf. We namen afscheid van Gert van de Ende en heetten Harry Rijken en Ada Bennink welkom als nieuwe vrijwilliger.

Bijlage

Overzicht resultaten 2025 per bedrijf

Bedrijf	Kievit		Grutto		Tureluur		Scholekster		Wulp		Totaal	Onbekend
	Aantal	uit	Aantal	uit	Aantal	uit	Aantal	uit	Aantal	uit		
Achterstraat R.	3	2							1	1	4	
Adams P.	6	1							1	1	7	
Baren C.J.D van	2	1									2	
Bayer							1				1	
Beek P. van							1	1			1	
Boon R.	18	12									18	
Bos A.R.	46	33			1	1					47	
Braafhart H.	4	4									4	
Budding S.	5	5									5	
Daniels S.	2	1									2	
Ginkel J. van (Eemweg)	19	17	9	5	9	5					37	
Groene grens	2	2			1	1					3	
Groeneveld R.	8	6									8	
Haren J. van	1	1									1	
Heemsbergen E.	12	3	1	1					2		15	1
Janssen van Doorn G.	7	6									7	
Jochensen E.C.	8	1									8	
Joosten A.J.	1	1									1	
Laar D. van	48	32	3		5	2					56	4
Ommeren J. van									1		1	
Pol W.J. van de	5	3									5	2
Pool L.M.M.									3	2	3	
Roekel E.J. van	13	1									13	
Steenbergen G.J. van	2	2									2	
Stempvoort T. van	15	11									15	
WUR/Unifarm 1	47	13									47	
WUR/Unifarm 2	20	15									20	
Vlastuin C. van	8	3									8	
Willemsen J.	27	22									27	
Setten H. van	1										1	
Totaal	330	198	13	6	16	9	2	1	8	4	369	7

Bron: Boerenlandvogelmonitor

**Namens de weidevogels:
Bedankt voor de medewerking!**